

'De mensen die me helpen bij het aankleden en het eten; ze zijn enorm lief allemaal. Maar ik hoef niet meer'

Thérèse Goosen in de laatste maanden van haar leven

'Je moet het telkens uitleggen. Mensen dachten dat ik een grapje maakte toen ik zei: vrijdag gaat mijn moeder dood'

Dochter Julie Goosen

Niet meer lijden aan het leven

Bij de Nijmeegse Thérèse Goosen werd vorige week euthanasie uitgevoerd. Er was geen rouwdienst na haar dood, afscheid nemen kon de dag ervoor.

door Joris Jan Voermans

'Binnenkort ga ik beginnen aan mijn laatste grote reis. Graag wil ik je uitnodigen om op de dag daaraan voorafgaand, afscheid te nemen van elkaar in rustige sfeer.'

Met die tekst bracht Thérèse Goosen-Dencker haar dierbaren op de hoogte van het naderende einde. Precies een week geleden werd euthanasie uitgevoerd bij de bijna 88-jarige Nijmeegse. Dinsdagochtend is ze gecremeerd. Zonder de aanwezigheid van familie of vrienden, zonder afscheidsdienst. Afscheid nemen kon bij leven.

Dochter Julie Goosen (58) vertelt over de bijzondere bijeenkomst. „Het was in Waalzicht, waar ze ook twee keer haar verjaardag vierde. Moeder zat achterin, we lieten telkens één of twee mensen bij haar. Als het te emotioneel werd, liepen we even naar de Waal.”

De weken ervoor waren vreemd voor Julie, haar broer en twee zussen. „Nu heb je verdriet omdat je moeder niet meer leeft, maar daarvoor is het lastiger. Je denkt telkens: nog drie weken... Nog tien dagen...”, kijkt Julie terug. „Je kunt het er ook niet zomaar over hebben. Ik moest uitleggen waarom ik niet mee ging tennissen vorige week. Mensen dachten dat ik een grapje maakte toen ik zei: 'vrijdag gaat mijn moeder dood'.”

Thérèse Goosen, sinds 1980 weduwe, had vasculaire dementie. Ze leed aan het leven, zoals haar dochter het omschrijft. Na een lichte hersenbloeding, ongeveer een jaar

geleden, kwam ze in het Oud Burgere Gasthuis in Nijmegen terecht, na ruim vijftig jaar met veel plezier aan de Hatertseweg te hebben gewoond. Julie: „Moeder had ineens hulp nodig bij het aankleden, bij het eten, bij alles. Ze zei op een gegeven moment: het zijn enorm lieve mensen allemaal, maar ik hoef niet meer.”

Dat gevoel namen de kinderen serieus en na een gesprek met de huisarts werd haar doodswens gehonoreerd.

Ze liet meteen weten geen rouwdienst te willen na haar dood, maar zelf afscheid te willen nemen van haar dierbaren. „Alle mensen die ik sprak bij de bijeenkomst vonden dat erg dapper”, vertelt Julie. „Goede vrienden van haar zeiden tegen me: we hebben zo veel van je moeder geleerd en nu, op de laatste dag van haar leven, leren we nog steeds.”

Zo'n tachtig vrienden en familieleden betuigden vorige week hun respect aan de nog niet overleden. De dag erna volgde euthanasie. De vier kinderen zaten aan het bed toen hun moeder een infuus kreeg waardoor ze insliep. Er volgde nog een infuus, dat haar hart deed stoppen. Julie en een arts controleerden de pols, een andere arts het hart tot ze constateerden dat ze was overleden.

„Dan begint voor die artsen de hele procedure”, zegt Julie nuchter. „Een schouwarts kijkt of alles volgens de regels is gegaan en er komt een rapport dat naar de officier van justitie moet. Over zes weken horen de artsen of ze zich helemaal aan het protocol hebben gehouden.”

Wat Julie betreft moet euthanasie toegankelijker worden. „Het is haar wens en we zijn allemaal erg gelukkig dat die gehonoreerd wordt. Dat was nog maar afwachten, niet alle huisartsen doen dit.”

Moeder Thérèse schreef persoonlijk nog een brief aan de huisarts, dat ze blij is dat er zo goed naar haar is geluisterd.

Dat gebeurde ook bij het afscheid.

4 vragen over

Jaarlijks laten in Nederland enkele duizenden mensen euthanasie uitvoeren. Wat houdt dat precies in en aan welke regels moet een uitvoerend arts allemaal voldoen?

1 Wat is euthanasie?

Volgens de wet is euthanasie 'opzettelijk levensbeëindigend handelen door een ander dan de betrokkene, maar wel op diens verzoek'. In Nederland mag alleen een arts euthanasie uitvoeren. Euthanasie wordt uitgevoerd bij ondraaglijk lijden.

Bij passieve euthanasie wordt afgezien van verdere behandeling bij een terminale patiënt, bij actieve euthanasie wordt een dodelijk middel toegediend. Een aantal jaar geleden moest sprake zijn van een medisch kwalificeerbare ziekte, inmiddels is 'een medische grondslag' voldoende. Dat houdt in dat het ook kan gaan om geestelijk lijden, zonder dat de patiënt ongeneeslijk ziek is. In de meeste landen is euthanasie verboden.

2 Waar moet de arts aan voldoen?

Een arts die euthanasie uitvoert moet ervan overtuigd zijn dat de patiënt een vrijwillig en weloverwogen verzoek doet, er moet sprake zijn van uitzichtloos en ondraaglijk lijden en er moet geen redelijke andere oplossing voorhanden zijn voor de situatie.

Julie: „Ze heeft alles geregisseerd, we hebben elke stap met haar besproken. Ze wist zelfs dat ze na haar dood nog in de krant zou komen.”

Thérèse vertelde Julie donderdaga-

euthanasie

door Joris Jan Voermans

Ook moet minstens één andere, onafhankelijke arts betrokken worden bij de procedure. Nadat de euthanasie is uitgevoerd moet de arts dit melden bij een lijkschouwer, die de officier van justitie inlicht. Daarna volgt een oordeel van de toetsingscommissie.

3 Welke problemen doen zich voor?

Euthanasie is geen recht, een arts is niet verplicht om op een verzoek in te gaan. Artsen kunnen ook weigeren om iemand door te verwijzen. „De patiënt staat dan in de kou”, zegt een woordvoerder van de Nederlandse vereniging voor een vrijwillig levenseinde (NVVE). De vereniging vindt dat de eigen keuze centraal staat en dat mensen vrij moeten zijn om hun leven te laten beëindigen. Een ander probleem is dat huisartsen vaak de grenzen van de wet niet precies kennen, aldus de zeggsvrouw.

4 Wordt euthanasie vaak uitgevoerd?

De regionale toetsingscommissies ontvingen 3.136 meldingen van euthanasie in Nederland in 2010. Dit is negentien procent meer dan in het voorgaande jaar en ruim zestig procent meer dan vijf jaar geleden. In acht van de tien gevallen vond de levensbeëindiging thuis plaats.

➔ Meer informatie: www.nvve.nl

vond, nadat iedereen was betrokken, dat ze blij was met het afscheid bij leven. Vrijdag zeiden de kinderen, kleinkinderen en de huisarts haar gedag: 'mevrouw Goosen, goede reis'.

Introductie Radboud ingekort

NIJMEGEN - De introductie voor eerstejaars studenten aan de Radboud Universiteit in Nijmegen duurt vanaf volgend jaar twee dagen korter. Kersverse studenten leren hun nieuwe stad en universiteit voortaan in acht dagen kennen in plaats van tien dagen. Dat konderde de Radboud Universiteit gisteren aan.

Volgens een woordvoerder van de universiteit geven deelnemers van de introductie aan dat de lengte van tien dagen te vermoeiend is. Het heeft niets te maken met bezuinigingen op het onderwijs. Ook de nadruk op feesten en uitgaan tijdens de introductiedagen speelt geen rol. De balans tussen kennismaking met de universiteit zelf, en met de stad en het uitgaan is altijd al goed, zo geeft een woordvoerder aan. Dat wil de universiteit in de achtdaagse introductie alleen maar behouden.

Vanaf 2012 start en eindigt de introductie op een zondag. Het slotfeest op de laatste dinsdag komt te vervallen. Daarnaast worden de sportdagen vanaf volgend jaar verspreid over twee dagen, in plaats van de huidige drie dagen. De eerste achtdaagse introductie vindt plaats van 19 augustus tot en met 26 augustus 2012.

Gestolen fiets op internet te koop: verkoper gepakt

NIJMEGEN - Een Beuningenaar die op internet een gestolen fiets verkocht, is dankzij een alerte 27-jarige vrouw uit Nijmegen tegen de lamp gelopen. De 39-jarige man is aangehouden wegens heling.

Nadat de vrouw de fiets vanachter haar computer had gekocht, kwam ze erachter dat die was gestolen. Ze waarschuwde de politie en maakte een nieuwe afspraak om de fiets terug te brengen. Dit keer werd ze vergezeld van agenten. Nadat de vrouw de fiets had teruggegeven, pakten die de Beuningenaar op.

'Elke peuter een ander temperament'

Vervolg van pagina 17

NIJMEGEN - „Spelenderwijs onderzoeken wij hoe baby's en jonge kinderen zich ontwikkelen in hun eerste levensjaren. Hoe begrijpen ze de wereld om hen heen? Wat weten ze? Hoe leren ze taal?”

Sabine Hunnius, directeur van het Baby Research Center (BRC) in Nijmegen, wil na elf jaar onderzoek dolgraag aan een groot publiek uitleggen wat er zoals ontdekt is.

Daarom is er komende zondag een researchermiddag in Arthouse LUX in Nijmegen, geschikt voor iedereen met belangstelling voor de werking van het babybrein.

„Zoals al die ouders die met ple-

zier hebben meegedaan aan de verscheidenheid aan proefjes, en best nieuwsgierig zijn naar de uiteindelijke resultaten ervan.”

Maar de researchermiddag is net zo goed bedoeld voor (aankomende) ouders die erover denken om hun kind mee te laten doen aan een proefje in het Baby Research Center. „Het is nooit onaangenaam of belastend, maar voor de baby of peuter juist leuk en interessant om ermee bezig te zijn. En altijd nemen we ruimschoots de tijd om de kleintjes te laten wennen aan de nieuwe situatie waarin ze zich plotseling bevinden.”

Daarom zijn er zondag in LUX naast filmbeelden ook live experimenten van fascinerend hersenon-

derzoek. Speciaal voor kinderen wordt er een speelparadijs ingericht, terwijl ouders een uitleg kunnen volgen, of een gesprekje kunnen aanknopen met de onderzoekers.

Zo is er om 15.30 uur bijvoorbeeld een speciale 'crashcourse' over de opmerkelijke verschillen in temperament bij jonge kinderen. „Iedere ouder van twee kinderen verbaast zich daarover. Elke baby is anders. Zelfs twee broertjes of zusjes kunnen vanaf dag één al heel verschillend reageren op een identieke ervaring”, zeggen Ricarda Braukmann en Johanna van Schaik.

Ze zijn werkzaam als onderzoekers Sociaal Cognitieve Ontwikkeling aan de Radboud Universiteit

en leggen zondag uit dat het temperament van een klein kind, de voorloper is van zijn of haar latere persoonlijkheid. „Bij een peuter kun je nog niet spreken van een verzameling aan karaktereigenschappen waarin kinderen kunnen verschillen. Hoe die eigenschappen zich in de loop der jaren ontwikkelen wordt niet alleen bepaald door de aanleg, maar ook door de opvoeding en alle levenservaringen. Daarover praten we zondag graag met bezoekers.”

'Het Babybrein', Arthouse Lux, Mariënborg Nijmegen zondag 2 okt, 14.00- 17.00 uur. Entree €5,00 volwassenen, kinderen gratis.

➔ Programma: babyresearchcentrum.nl

Zakkenrollers dupe van alert slachtoffer

NIJMEGEN - Twee zakkenrollers hebben dankzij hun slachtoffer en twee getuigen een enkeltje politiebureau kregen. Een 43-jarige man leidde in een winkel aan de Molenstraat in Nijmegen met een smoesje een 59-jarige vrouw uit Eerbeek af, terwijl de 37-jarige vrouw die bij hem hoorde een betaalpas uit de tas van de Eerbeekse griste.

Het slachtoffer riep echter meteen om hulp. Een man volgde daarop de twee verdachten. Een andere getuige zag vervolgens dat de mannelijke zakkenroller een deur verder iets verstopte onder een stapel in een kledingzaak. Dat bleek het pasje te zijn.